

Mál nr. 119/2023.**Nafn málskotsaðila (M)****Nafn varnaraðila (V)****Heiti váttryggingar: Slysáttrygging sjómanna.****Sönnun tjónsatviks.****Gögn.**

1. Málskot móttakið 6. október 2023, ásamt fylgiskjölum.
2. Bréf V dags. 18. apríl 2023, ásamt fylgiskjölum.
3. Bréf lögmanns M, dags. 12. maí 2023, ásamt fylgiskjölum.
4. Greinargerð lögmanns M, dags. 31. október 2023, ásamt fylgiskjölum.
5. Viðbótarathugasemdir V í tölvupósti dags. 31. október 2023.

Málsatvik.

Í málskoti er haft eftir M að hann hafi hinn 12. maí 2022 verið að fara af efra dekki skips niður snarbrattan stiga þegar honum skrikaði fótur þannig að hann féll beint niður á gólf fyrir neðan stigann, en þó þannig að hann hafi lent standandi. Handrið séu sitt hvoru megin við stigann og hann hafi haldið sér, en þegar hann lenti á gólfinu hafi komið tog á vinstri handlegginn og hann fundið fyrir sting í öxlinni. Um kvöldið og daginn eftir hafi hann fundið fyrir verk en haldið áfram vinnu og ekki farið til skipstjóra og sagt frá þeim fyrr en 15. maí 2022. Í gögnum málsins eru kemur fram í skipsdagbók hinn 15. maí 2022 eftirfarandi færsla: „Síðustu 3 daga hefur verkur undir vinstra herðablaði, öxl og úti olnboga í hendina, verið að aukast hjá [M]. Fann hann fyrst fyrir verknum eftir aðgerð og hefur verkurinn aukist. [M] treystir sér ekki í aðgerð í kvöld.“ M virðist síðan hafa leitað til læknis þar sem einkennum hans er lýst í sjúkraskrá hinn 17. maí 2022 þannig að hann hafi „...verk í hæ.vi. handlegg án áverka...“ og um sé að ræða sögu um „...slæman leiðniverk í vi. handlegg sem er versnandi.“ Vottað var um óvinnufærni M vegna sjúkdóms í nokkrum læknisvottorðum eftir þetta og hann fékk beiðni um sjúkrahjálfun. Í nóvember 2022 kom hins vegar fram vottorð um óvinnufærni vegna vinnuslyss og krafa um bætur í slysáttryggingu sjómanna. Hinn 11. desember 2022 handskrifaði bróðir M yfirlýsingu um að hann hefði séð þegar M féll niður stiga um borð í skipi því sem þeir voru báðir. Í tölvupósti V til þáverandi lögmanns M dags. 20. desember 2022 kemur fram að félagið hafi eftir skipstjóra að sá hafi spurt M ítrekað um hvort eitthvað sérstakt hafi komið fyrir eða hvort skrifa ætti sérstaka slysaskýrslu þá hafi M neitað því og óvinnufærni hans í kjölfarið hafi mátt rekja til brjóskloss. Í læknisvottorði dags. 10. janúar 2023 er síðan haft eftir M að hann hafi fengið slæman hnykk á háls við að missa fótanna í stiga um borð í skipi við vinnu sína. Í annarri yfirlýsingu frá bróður M dags. 23. febrúar 2023 kemur fram ítarlegri lýsing bróður M af því að hann sá M þegar hann var að falla niður stiga og að hann hafi haldið með vinstri hendi í handrið stigans. Hann kvaðst hafa spurt M hvort hann hefði meitt sig en M hefði gert lítið úr því, en hann hafi séð síðar um daginn að M hafi verið verkjaður.

M telur að afleiðingar líkamstjóns síns séu þess eðlis að þau falli undir slysáttryggingu sjómanna hjá V. M vísar m.a. til þess að hann hafi verið hræddur um að missa vinnuna með því að segja frá atvikinu sem og að ekki sé að finna skilgreiningu á hugtakinu slys í lögum um váttryggingarsamninga nr. 30/2004. M vísar til þess að í dönsku váttryggingarétti sé ekki lengur stuðst við utanaðkomandi atburð og þannig ætti að túlka slyshugtak í íslenskum rétti. Einnig vísar M til þess að hugtakið utanaðkomandi atburður sé heldur ekki skilgreint í skilmálum V og óvissu um merkingu þess verði að túlka M í hag og í skilningi 1. mgr. 172. gr. siglingalaga nr. 34/1985 sé atvinnuáhætta M ástæða líkamstjóns hans. Einnig vísar M m.a. til réttarreglna varðandi kjarasamninga, stjórnarskrár og Mannréttindasáttmála Evrópu, leiðbeiningarskyldu váttryggingafélaga og lögskýringasjónarmiða.

V hefur hafnað bótaskyldu úr slysáttryggingu sjómanna og telur að skilyrði 3. gr. skilmála um slys sé ekki uppfyllt þar sem ekki sé sannað að einkenni M sé hægt að rekja til utanaðkomandi atburðar í skilningi greinarinnar. V vísar til þess að skv. upplýsingum frá útgerð skipsins hafi M verið ítrekað spurður um hvort eitthvað sérstakt hafi leitt til þess að hann fann til en hann alltaf neitað því. Einnig vísar V til þess að lýsingar úr samtímagögnum hafi meira sönnunargildi en breyttur framburður M og yfirlýsingar skyldmenna hans um atvik. V vísar til þess að í læknisheimsóknum hafi M ekki upplýst um sérstakt atvik að baki einkennum sínum og verði að álykta út frá þeim gögnum að um innri veikleika hafi verið að ræða í líkama M en ekki utanaðkomandi atburð eins og 3. gr. váttryggingarskilmála gerir kröfu um.

Í bréfi lögmanns M dags. 12. maí 2023 kemur fram beiðni um frest til frekari gagnaöflunar í málinu en bréfinu fylgdi einnig læknisvottorð sérfræðings dags. 26. apríl 2023 þar sem sjúkdómsgreining er tognun á hálsliðum og tognun á vinstri öxl. Einnig fylgdi bréfinu handskrifuð yfirlýsing frá samstarfsmanni M þar sem hann segir að M hafi hinn 12. maí 2022 hrasað niður stiga um borð í skipi þar sem þeir voru báðir skipverjar.

Í greinargerð lögmanns M dags. 31. október 2023 og fylgiskjölum kemur fram að að farið hafi verið fram á mat á afleiðingum líkamstjóns M hinn 12. maí 2022 og niðurstaða þess mats sé að einkenni sem greind séu eftir atvikið séu vegna utanaðkomandi atburðar og geti ekki verið vegna sjúkdóms. Einnig ítrekar M að vitnisburðir tveggja vitna liggja fyrir um atburðinn og vitnar til fræðiskrifa um orsakatengsl vegna líkamstjóna. Í matsgerð læknis dags. 30. október 2023 kemur fram að læknirinn telur að M hafi orðið fyrir tveimur hálsáverkum, hefðbundinni hálstognun og tognunaráverka á 7. hálsaug og í matinu er byggt á frásögn M um að hann hafi hrasað í stiga. Einnig liggur fyrir vottorð frá heilsugæslu dags. 11. október 2023 um niðurstöður segulóm skoðunar og fyrra heilsufar og myndir af stiga.

Í viðbótarathugasemdum V dags. 31. október 2023 vísar V til fyrri athugasemda sinna vegna málsins og telur að atvik verði ekki sönnuð með matsgerð læknis og lýsingar vitna séu ekki í samræmi við fyrstu skráningar vegna slyssins og samtímagögn.

Álit.

Af gögnum málsins verður ekki annað ráðið en að fyrstu skriflegu upplýsingar um líkamstjón M komi fram í skipsdagbók hinn 15. maí 2022 þar sem kemur fram að M hafi í nokkra daga verið slæmur í öxl. Eftir það leitaði M til læknis og var greindur með sjúkdómseinkenni. Nokkrum mánuðum eftir það gefur M síðan þær skýringar á líkamstjóni sínu að hann hafi fallið á leið niður stiga við vinnu sína og greinir lækni frá því, að því er virðist 10. október 2022, eða um fimm mánuðum seinna. Ályktanir í læknisfræðilegum gögnum og matsgerð sem M aflaði einhliða byggja allar á umræddri frásögn M.

Þegar litið er til þess hvort sannað sé að M hafi fengið áverka við tiltekinn utanaðkomandi atburð um borð í skipi, þar sem M var við vinnu sína, verður að hafa hliðsjón af því hvað kemur fram í samtímagögnum. Verður ekki hjá því litið að M greindi ekki frá atviki fyrr en fimm mánuðum eftir að það á að hafa átt sér stað. Sönnunarbyrði er á M um að atvik hafi verið með þeim hætti og verður ekki ályktað af lýsingu annarra skipverja, sem komu fram eftir að ágreiningur varð um bótaskyldu hjá V, að einkenni M í dag sé ótvírætt hægt að rekja til atviks sem þeir lýsa. Ekki verður heldur, á grundvelli einhliða matsgerðar, með nægilegri vissu hægt að álykta hvort tiltekinn atburður við vinnu M hafi leitt til einkenna frekar en annað. Verður M að bera hallann af óvissu þessari m.t.t. almennra sönnunarreglna í íslenskum rétti. Verður því ekki fallist á að gögn þau sem liggja fyrir í máli M taki af tvímæli um að einkenni hans verði rakin til atviks sem hann sjálfur greindi ekki frá fyrr en fimm mánuðum eftir að það á að hafa átt sér stað. M á því ekki rétt til bóta úr slysatryggingu sjómanna m.v. fyrirbyggjandi gögn.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr slysatryggingu sjómanna hjá V.

Reykjavík, 14. nóvember 2023.

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir